

Lausunto
24.8.2026

LAUSUNTO MATKAILIJAVERON KÄYTTÖÖNOTOSTA

Kemijärven kaupunki suhtautuu kriittisesti matkailijaveron käyttöönottoon Kemijärvellä.

Näkemyksemme mukaan matkailijavero toimisi parhaiten alueilla, joilla matkailijamäärät ovat jo huomattavan suuria ja matkailu on vakiintunutta. Kemijärvi ei tällä hetkellä vielä ole tällainen vakiintunut matkailukeskus, vaikka se sijaitseekin useiden merkittävien matkailukohteiden läheisyydessä - esimerkiksi Rovaniemellä matkailun tilanne ja matkailijamäärät ovat jo hyvin erilaiset.

Kemijärvi kamppailee tällä hetkellä näkyvyydestä monien tunnetumpien Lapin matkailukohteiden kanssa. Lähialueella sijaitsevat muun muassa Rovaniemi, Pyhä-Luoston tunturikeskittymä ja Salla. Vaikka matkailijaveron aiheuttama hintaero saattaa yksittäisen matkailijan näkökulmasta vaikuttaa pieneltä, se voi vaikuttaa hintatietoisien matkailijan kohdevalintaan erityisesti alueilla, joilla kilpaillaan lähellä sijaitsevien kohteiden kanssa ja joissa matkailijaveroa ei ole käytössä.

Useat Kemijärven matkailuyritykset ovat myös vielä suhteellisen pieniä. Uusi vero voisi siten lisätä yritysten hallinnollista taakkaa merkittävästi, etenkin suhteutettuna liiketoiminnan kokoon. Ylimääräiset maksut, joiden tarkka kohdentaminen on vielä epävarmaa, eivät näkemyksemme mukaan myöskään vahvista Kemijärven mainetta houkuttelevana matkakohteena.

Verotuottojen kohdentaminen ja matkailun kestävyys

Matkailijaveron kerääminen edellyttää saadun rahoituksen asianmukaista korvamerkitsemistä, selkeää kohdentamista ja käytön tarkkaa valvontaa. Majoituspalvelujen kokonaisverorasitus on Suomessa jo ennestään korkea, eikä matkailijaveron tuottojen kohdentamista nimenomaan matkailun kestävien ratkaisujen kehittämiseen voida ainakaan tällä hetkellä täysin varmistaa.

On myös yleisesti tuotu esille, ettei kestävä matkailun edistäminen edellytä uuden veron käyttöönottoa, vaan kestävyyttä voidaan edistää esimerkiksi hyvän suunnittelun ja yhteisten pelisääntöjen avulla.

Yleinen yöpymiseen sidottu vero ei myöskään itsessään ohjaa matkailijaa tekemään kestävämpiä valintoja. Se ei erottele kestäväällä tavalla toimivia yrityksiä toisistaan eikä ohjaa verotulojen käyttöä automaattisesti kestävyyttä edistäviin toimiin.

Matkailijaveron tasavertaisuus

Mikäli matkailijavero kuitenkin otetaan käyttöön, tulisi se toteuttaa määräperusteisena euromääräisenä maksuna prosenttiperusteisen mallin sijaan. Samalla tulisi ottaa käyttöön kattava majoitustoiminnan rekisteröitymisvelvollisuus ennen matkailijaveron käyttöönottoa.

Matkailijavero tulisi lisäksi ottaa käyttöön pakollisena koko Suomessa. Näin vältettäisiin eri alueiden eriarvoistuminen ja kilpailuasetelman vääristyminen.

Kemijärven kaltaisilla alueilla, joissa matkailijamäärät ovat vielä suhteellisen pieniä, matkailijaveron tuotot eivät välttämättä edes kattaisi veron hallinnoinnista aiheutuvia kustannuksia. Hallinnollinen työ lisääntyisi, sillä veroa tulisi kerätä, raportoida ja valvoa. Käytännössä näitä vastuita kohdistuisi sekä kaupungeille että veron piirissä oleville majoitusyrityksille.

Tasapuolisen toteutumisen haasteet

Lapin Kauppakamari on myös muistuttanut, että Lapissa merkittävä osa kaupallisesta majoituskapasiteetista jää virallisen rekisteröinnin ulkopuolelle ja siten mahdollisesti myös suunnitellun matkailijaveron ulkopuolelle.

Tammikuussa 2025 Lapin rekisteröity majoituskapasiteetti oli 27 000 vuodepaikkaa. Tämän lisäksi kaupallista, rekisteröimätöntä kapasiteettia Airbnb- ja Vrbo-palveluissa oli jopa tätä enemmän, 27 200 vuodepaikkaa (Visitory.io).

Lisäksi on huomioitava, ettei Suomessa ole tällä hetkellä käytössä lyhyt vuokrauksen kattavaa rekisteröintiä, eikä sen käyttöönottoa viimeisimpien tietojen mukaan olla myöskään valmistelemassa. Ilman rekisteröintiä matkailijaveron tasapuolista perimistä ja valvontaa on erittäin vaikea toteuttaa.

Vaikka matkailijaveron on tarkoitus koskea kaikkia majoitusmuotoja, kuten hotelleja, mökkejä, leirintäpaikkoja ja Airbnb-majoitusta, voi tilanne asettaa ammattimaisesti toimivat ja velvoitteensa hoitavat majoitusyritykset kilpailullisesti eriarvoiseen asemaan suhteessa rekisteröimättömiin majoituksentarjoajiin. Tämä ei edistä alan toimijoiden välistä yhteistyötä tai yhteisiä tavoitteita.

Erityisesti nyt, kun Kemijärvellä on vihdoin saatu konkreettisilla toimenpiteillä matkailua nousuun, emme näe perusteltuna ratkaisuja, jotka voisivat heikentää tämän kehityksen edellytyksiä uuden ja mahdollisesti alueellisesti eriarvoistavan lisäverotuksen kautta.

Matkailijaveron tuotot vähäisiä

Kemijärven näkökulmasta matkailijaveron mahdollinen tuotto olisi nykyisillä matkailijamäärillä suhteellisen pieni.

Esimerkiksi, jos Kemijärvellä olisi 50 000 rekisteröitynyttä kävijää ja majoituksen keskihinta olisi 100 euroa/yö, tarkoittaisi tämä 5 miljoonan euron myyntiä. Jos matkailijavero olisi esimerkiksi 0,5 prosenttia, verotuotto olisi noin 25 000 euroa. Kemijärven edellisen matkailijaverolausunnon ylälaidassa mainittu 8 prosentin taso tarkoittaisi vastaavasti noin 400 000 euron tuottoa, kun taas yleisesti ehdotetun 5 prosentin yläkaton mukainen tuotto olisi noin 250 000 euroa.

On kuitenkin huomioitava, että todellinen verotuotto olisi riippuvainen muun muassa veron rakenteesta, soveltamisalasta ja toteutuneesta majoitusmyynnistä. Kemijärven tämänhetkisillä matkailijamäärillä odotettu verotuotto olisi joka tapauksessa suhteellisen vähäinen, erityisesti kun huomioidaan veron hallinnolliset kustannukset ja muut mahdolliset haittavaikutukset.

Tilanne olisi huomattavasti erilainen alueella, jolla toimii satoja tai tuhansia rekisteröityjä matkailu- ja majoitusyrityksiä ja matkailijamäärät ovat huomattavasti suurempia.

Suomen matkailun kansainvälinen kilpailukyky on huomioitava

Matkailijaveroa soveltavissa maissa matkailualan muu verotus on tyypillisesti Suomea kevyempää, ja Suomessa majoituspalvelujen arvonlisävero on jo EU:n toiseksi korkein ja selvästi korkeampi kuin tärkeimmissä kilpailijamaissamme.

Matkailijaveroa ei yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteiden vuoksi myöskään voisi kohdistaa vain ulkomaisiin matkailijoihin, vaan se koskisi myös kotimaisia asiakkaita. Tämä saattaa heikentää kotimaan matkailun kysyntää ja pahimmillaan ohjata suomalaisia matkailijoita entistä enemmän ulkomaille. Tämä voi olla haitallista erityisesti nykytilanteessa, jossa nimenomaan lähimatkailua pyritään kehittämään ja vahvistamaan.

Lapin Kauppakamari on myös muistuttanut, että matkailijavero saattaisi ohjata matkailijoita etsimään verottomia ja säätelemättömiä vaihtoehtoja, mikä voisi aiheuttaa haittaa myös luonnolle ja paikallisille yhteisöille.

Uudelleentarkastelu tulevaisuudessa

Matkailijavero voisi tulla kyseeseen tulevaisuudessa, mikäli matkailijamäärät kasvavat merkittävästi. Tällöin mahdollisen matkailijaveron tuoma lisärahoitus voitaisiin kohdentaa matkailun kehittämiseen, kuten reitteihin, opasteisiin, tapahtumiin ja matkailuneuvontaan.

Kasvaneen matkailun myötä lisääntyviä jätehuollon ja yleisten alueiden kunnossapidon kustannuksia voitaisiin myös ainakin osittain kattaa matkailijaverolla. Matkailijamäärien kasvaessa verosta voisi muodostua kaupungille oma, riippumaton tulonlähde, joka ei olisi riippuvainen esimerkiksi yksittäisistä hankerahoituksista. Näitä tuloja voitaisiin käyttää esimerkiksi luonnon ja virkistysalueiden ylläpitoon.

Vapaaehtoisuuteen perustuva malli antaisi kuitenkin kullekin matkailualueelle mahdollisuuden arvioida matkailijaveron tarpeellisuutta omista alueellisista lähtökohdistaan. Tämä voisi olla tarkoituksenmukaisempi ratkaisu tilanteessa, jossa matkailun kehitysvaihe ja matkailijamäärät vaihtelevat merkittävästi eri puolilla Suomea.

Yhteenveto

Näillä lähtökohdilla emme näe matkailijaveroa tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena tulonlähteenä Kemijärvelle emmekä kannata sen käyttöönottoa nykyisessä tilanteessa.

Kemijärven matkailu on vasta kasvamassa, ja kaupungissa on tehty merkittävää työtä matkailun kehittämiseksi. Tässä vaiheessa tärkeintä on vahvistaa matkailun kasvun edellytyksiä, yritysten toimintaedellytyksiä ja Kemijärven kilpailukykyä matkailukohteena.

Mikäli matkailijamäärät tulevaisuudessa kasvavat merkittävästi, voidaan matkailijaveron käyttöönottoa tarkastella uudelleen. Tällöin verotuotolle olisi myös mahdollista löytää selkeämpi ja vaikuttavampi käyttötarkoitus esimerkiksi matkailun, infrastruktuurin, luonnon ja virkistysalueiden kehittämisessä.

KEMIJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUS

Marjo Säärelä
Vs. kaupunginjohtaja